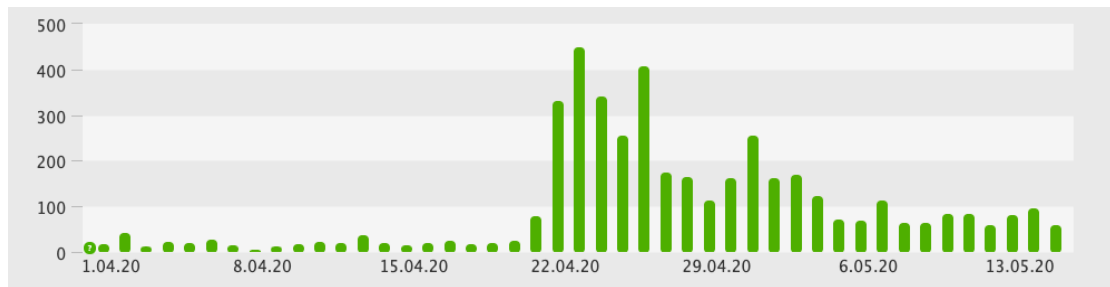

הקדמה

המשבר שיוצג במסגרת טקסט זה יתמקד בחברת 'איקאה', חברה בינלאומית לריהוט וכלי בית, אשר פתחה בשנת 2001 בשיטת זכיינות, את הסניף הראשון שלה בישראל, ומאז פותחת אחת לכמה שנים, סניף נוסף. משבר תקשורתי מתאפיין בשני מוקדי ביקורת, אשר דווקא מוקד הביקורת השני, הוא המשמעותי יותר, כנגד משרד הבריאות, והעומד בראשו, **יעקב ליצמן**. לכן, ניתן לציין מספר מצומצם אך משמעותי של שחקנים העומדים בראש משבר תקשורתי זה. **מתיו ברונפמן**, בעלי הזכיינות באיקאה. יהודי חרדי קנדי עשיר, אשר היחסים בינו לבין הציבור הישראלי, כבר חווה עליות ומורדות, נוכח הפער הקיים בין אורח חייו לאורח חייו של קהל הצרכנים העיקרי שלו בישראל. יעקב ליצמן, הינו דמות יוצאת דופן, של אדם אשר החזיק בתפקיד שר הבריאות במשך שנים, במסגרת הסכם פוליטי. בעוד שחוסר היכרותו עם המשרד עליו הופקד אינו חריג במפה הפוליטית, אורח חייו החרדי, ובעיקר כפיפותו הבלעדית לחסידות גור, אשר נחשבת לחסידות הגדולה ביותר בישראל, ואף אחת מהמחמירות בענייני הלכה. החסידות מאופיינת בשליטה מוחלטת של האדמו"ר (המנהיג הרוחני), ובהשפעה רבה על הסדר הפוליטי בישראל.

תחילתו של המשבר הינו עם קביעת מדיניות החזרה של המשק לפעילות (עת דעיכתו של הגל הראשון והחלש של מגפת הקורונה בישראל) באפריל 2020, אזי הוחלט כי איקאה, לצד חברות נוספות, יוכלו לפתוח את שעריהם מחדש. בעוד שהציבור שמח על חזרתה של איקאה, בחלוף הימים, הלכו ועלו טענות בנוגע לפתיחתה של החנות העמוסה, נוכח קריסתם של העסקים הקטנים וההסדרים שנקבעו לרגל יום הזיכרון, ועליית המשפחות השכולות. שיא המשבר, החל ב-23 באפריל, עת החלו שמועות על תרומתו של מתיו ברונפמן לחסידות גור, והגיעה לשיאה ב-26 באפריל, עת פורסם מידע חדש לגבי הקשר בין ליצמן לברונפמן, אשר חיבר בין איקאה לשחיתות שלטונית.

נפח השיחה בנושא איקאה (מתחילת אפריל עד אמצע מאי)

התבוננות על גרף נפח השיחה מ-'באזילה', ניתן לראות כי מטווח של כעשרים שיחות ועד 44 שיחות עד ה-20 לאפריל, ב-21 מתפתח גדילה בנפח השיחות, נוכח המשבר, המגיע עד ל-452 שיחות ביום. גם לאחר חלוף המשבר, איקאה נותרת בתודעה הציבורית עם 60 עד 100 שיחות ביום.

תגובת החברה על פי ידיעות אחרות (YNET), 23.4.2020

בחברה טענו כי החנויות נפתחו על פי ההנחיות והקריטריונים שהוגדרו לפתיחת חנויות אותן פרסם משרד הבריאות תחת עמידה בתו התקן הסגול ביניהן מעקב מלא אחר הנכנסים לחנות, סימון מרחק של 2 מטרים בקופות, מחיצה פיסית בין מוכר לקונה, שמירה על הגיינה וחיטוי לאורך כל שעות היום ועוד. ביקורת חריפה נרשמת גם נוכח האבסורד שמאפשר התקהלות המונית לרכישת מוצרים שאינם חיוניים, בעוד לבתי העלמין לא ניתן יהיה לעלות ביום הזכרון.

כפי שניתן ללמוד במסגרת התגובה הזו, איקאה מעולם לא הגיבו באופן רשמי ומלא לטענות העומדות מולם בנוגע לקשר שלהם עם חסידות גור והשר לשעבר יעקב ליצמן. עם זאת, וכפי שניתן לראות מתוך נפח השיחה שהוצג זה עתה, השיח סביב איקאה פחת לאורך הזמן, אם כי מעולם לא חזר למתכונתו הקודמת, המצביעה על המשך הדיון והמשך קישורה של איקאה לדיון המתמשך בישראל בנוגע לקריסת העצמאים, העסקים הקטנים, והקנסות למפרים של תקנות הקורונה, לעומת היחס הסלחני של מערכת החוק כלפי פוליטיקאים ובעלי ההון. בכך, הפכה איקאה לאחד הסמלים של תקופה זו ותפיסה ציבורית זו. סמל אשר עלול להביא לפגיעה תקשורתית מתמשכת ונזק מתמשך לחברה, כפי שעולה מתוך תגובות משתמשים.